

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 " — "
Negyed évre . . . 1 " 50 "
Egyes szám ára . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábas 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közölhetnek.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdivásárhelytől:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelytől:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Káldobó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyíltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Még egy pár szó a csángókról.

Miért bukovinai csángó testvéreink oly sok ideig epedtek, hogy visszatérhessenek abba a szép hazába, melytől ősapáikat a sors szeszélye másfél századdal ezelőtt elszakította: kezd valószínű. A magyar nép végre meghallgató a testvérnép panaszát, melegen ölelé keblére a visszatérőket. A nemzet apraja-nagyja sietett filléreivel a csángók uti költségeihez hozzájárulni s a hazatért családok mindenütt igazi testvéri szeretettel lettek fogadva.

A csángók egy része már megérkezett, egy része pedig utban van, mert több, mint 38 ezer hold armentesített föld van Pancsova körül számukra előkészítve. Azonban másképpen van ez azokra nézve, kik még otthon maradtak Bukovinában. Ezek is készülnek Magyarországra, de nincs elegendő hely számukra, otthon pedig nem maradhatnak, mert nincs, miből megélniök. Oláhországba nem mehetnek dolgozni, mert ott fel vannak ingerülve ellenök, mivel igen sokan visszaadván előlegeiket, eljöttek Magyarországra. Nagy rész eladta még lakóházát is azon reményben, hogy Magyarországon mindent találni fog. Csupán az egyik faluban, Józseffalván, körülbelül 300 lélek van, kik utra készen állanak; de nem lehet őket hazaszállítani, mert sem hely nincs, a hova le lehetne őket telepíteni,

sem kereset nincs, melyből egyelőre életüket fenntarthatnák, mert a pancsovai gátmunkálatoknál most is igen sok a munkás. Így tehát a honn maradt csángók a legnagyobb nyomornak néznek elébe, mert már most nem építhetnek, nem szánhatnak, nem vethetnek, nem élhetnek el az új termésig, mert nincs, miből.

A bizottságnak, mely letelepülésük elősegítésére alakult, volna ugyan anynyi pénze, melylyel a hazaszállítást fedezni tudná; azonban nem áll rendelkezése alatt elegendő hely, hova anynyi embert elhelyezzen, s nem tud munkát adni, hogy abból meg is élhessenek.

Azt mindenki átláthatja, hogy a honnmaradt csángókon segíteni kell és pedig azonnal. A magyar nemzet nem nézheti tétlenül vérei nyomorát, s ha már elhatározta, hogy új hazát ad a keblétől oly régen elszakadt testvéreknek, kötelessége gondoskodni a Bukovinában maradtakról is, kik reménytelen helyzetükben epedve várják a mentő kezét.

Ezen szomorú állapotban azonban csak maga a magas kormány segíthet, mert csak az van azon helyzetben, hogy egy pár száz embernek egyszerre lakhelyet és munkát adhasson. Reméljük is, hogy a magas kormány a közönhajnak eleget fog tenni s lelkesen fel fogja karolni e derék nép ügyét.

S z e m l e.

A középiskolai törvény s a főrendiház bizottsága. Három napja tárgyalja már a főrendi bizottsága a középiskolai törvényt. Első nap — csütörtökön — az általános vita folyt. A főrendek körében általánosságban a javaslat ellen nem történt támadás; azonban azért hosszabb, kimerítő felszólalások történtek. Különösen egyházi oldalról, a katolikus főpapság nevében Haynald bíbornok és kálcsai érsek s Samassa egri érsek fejtették ki a katolikus clerus által elfoglalt álláspontot. Samassa egri érsek hosszabb beszédet tartott, melyből — bár az egészben a javaslat mellett szolt, — nem hiányoztak a katolika egyház és főpapság jogait megillető élel hangzó nyilatkozatok. Ipolyi Arnold besztercebányai és Schlauch Lőrincz szatmári püspökök, bár ők is tagjai a bizottságnak s a tárgyaláson jelen voltak, az általános vitában nem szólaltak fel. A részletes tárgyalás első napján az 1—8. §§-ig haladt a tárgyalás; gyorsabb ütemben ment a második napon, szombaton, midőn a javaslat az 59. §-ig, vagyis a magánintézetekről szóló szakaszig letárgyalatott, úgy, hogy elintézetlenül még csak a magánintézetekről szóló, s a vegyes intézeteket tartalmazó rész maradt. Módosításokat a főrendi bizottság a javaslat érdekében nem tett; a felszólalások s viták azonban érdekesek és élénkek voltak.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ápr. 21-én 5 órakor Horváth Lajos elnöke alatt tartott ülésében — melyen a kormány részéről Pauler Tivadar igazságügyminiszter volt jelen — részletes tárgyalás alá vette a keresztény és izraelita között, valamint az országon kívül kötött polgári házasságról szóló törvényjavaslatot.

Teleszky az 1. §. intézkedését kiterjeszteni indítványozza általában minden olyan esetre, melyben az egyházi hatóság,

a vallás különbségénél fogva az összeadást megtagadja.

A bizottság ez indítványt el nem fogadván, a 1. §. a következő szövegezéssel fogadtatott el:

„Keresztény férfi izraelita nővel, vagy viszont, a jelen törvény értelmében és hatálya területén polgári hatóság előtt érvényes házasságot köthet.”

A 2. és 3. §. a javaslat szerint változtatlanul, — a 4. §. styláris módosítással fogadtatott el.

Az 5. §., mely a külföldiek házasságkötési személyes képességéről szolt — függőben hagyatott a 6. §. tárgyalásáig.

A 6. §. Literáty előadó és Pauler igazságügyminiszter által javasolt következő szerkezet szerint fogadtatott el:

„A védköteleseket, valamint a katonai fegyelmi szabályok alatt álló személyeket illető házassági tilalom s az ennek megszegésével járó joghátrány a polgári házasságra nézve is kimondatik.”

A 7. §. elvileg elfogadtatott, szövegezése azonban függőben tartatott.

A 8. §. 1. és 2. pontja változtatlanul fogadtatott el, — a 3. pont pedig újabb szövegezést nyert. E szerint a 8. §. következőleg hangzik:

„A házasság érvénytelenítését követelheti a férj, ha nejét már más által teherbe ejtve találja.

Ezen jogát a férj azonban csak a házasságkötés napjától számítható egy év alatt érvényesítheti.

Nem érvényesítheti a férj ezen jogát, ha a házasság a 63. §. rendelkezései ellenére kötöttet.”

*

Németország egy londoni távirat szerint arra törekszik, hogy Törökországot és Svédországot s más kisebb államokat a hármas szövetséghez való csatlakozásra bírja.

A „Székelyföld” tárczája.

A kicsi tükrök.

— Rajz a diák életből. —

Írta: Ferenczi István.

Dandy Tihamér elvégezvén a theologiai tanfolyamot, jurátus*) lett. Hja! tisztelt publikum, hogy mekkora ur egy jurátus, azt mondanom sem kell azoknak, kik valaha voltak diákok és érezték egy-egy ilyen, a lustra és sedria alkalmával hatalmas és befolyásos ur fölényét. Azok pedig, kik ezt még ez ideig nem tudták, sziveskedjenek megkérdeni valamelyik diák ismerősüktől; talán azok udvariasabbak lesznek, mint én.

Dandy ur „Edinburgban” primarius. Mikor atyja a híres Siculiából elhozta a collegiumba s ősi szokásként atyai tanácsok egész özönével, egy még foltoztatlan rend ruhával s néhány krajezárral ellátva itt hagyta: még kis gyermek volt. A gyermek itt maradt, de nem árván, hiszen a collegium fiává fogadta, nem egyedül, hiszen anyyi testvére volt. Szülői azután nem sokat gondoskodtak róla. Őt itt

*) A ki ezen s még több előforduló műszavak jelentésével nem volna tisztában, az érdekes felvilágosításokat talál Jókai M. „Es mégis mozog a föld” regényének első fejezetében, vagy maga az író szíves magyarázatokkal szolgál az érdeklődőknek.

a pápai rendelet Edinburgba szállásoltta el, a collegium adott cipót s jobb időkben félkosztot is. Ezért aztán ő a szobát, a tantermet sepergette, szerdán és szombaton purgálta a curián. Ilyenmü szolid foglalkozás között, néha-néha még tanulgatva is, lefolyt az első iskolai év. Azután a második, harmadik és a többiek is egymás után pörögtek le az idő pihenés nélküli kerekén, míg végre letette a rigorozumot s diák lett.

Voltak ugyan szomorú elmélkedésekre okai, ha néha száraz cipóval kellett megelégednie s helyette duplán kijárt a sárga csikó (nádvessző); de ezen apró kellemetlenségek, mik úgy sem méltók az emlékezetre, hamar eltűntek a feledékenység sötét sűrűjében. A honvágy nem igen kínoztta őt. Itt csak játszani, petytyesezni, csigázni, gombozni s lecskére járni kell, míg otthon bizonyára a borjak, vagy legjobban esetben a libák mellé állítanak pástornak. Ha otthon maradna, semmi, itt pedig lesz belőle okos ember: tanító ur, tiszteletes ur...

És már „ur” lett. Ur, mert a diákok még tanárai is urazák. Boldog idő, midőn az embert olyan boldoggá teszi két betűske! Alig tudja az ember megszokni, mikor mondják neki hivatalos komolysággal:

— Izé ur, kérem; Dandy ur, kérem — s még ha az ember nem tud, akkor is urazva szidják le.

— Az ur számár, — tanulni kell kérem. —

Szóval egészen új világban érezte magát fent címzett ur, mikor diák lett. Olyan formán, mint midőn belőle, a falusi gyermekből enyedi collegistát csináltak. Hanem most már nem húzódott földre, mint akkor, most nem szégyenlette magát, mert érezte magában, hogy ő már ur és nem semmi. És ur lett esze után, nem apjától örökölte, nem apja segítette erre...

Azután, hogy diák lett, a jövedelemforrások bővebben kezdtek fölbuzogni; de nagyobb viznek nagyobb medre is léven, nagyon természetes, hogy így nem lehetett soha színültig a meder, t. i. a zseb, ami különben úgy is illik egy diákhhoz. Sőt gyakori szárazságok uralkodtak, mintha ama folyócskára nézve mindig a Nap lett volna az uralkodó planéta. A jövedelemforrását nem atyja növelte, mert ez azután sem adott neki jó tanácsoknál egyebet, s most már azt is kevesebbet, hanem mint diák ur, kapott tanítványokat s a princeipálisok zsebéből szivárgott, csepegett, egyszer-mászor csordult az az örök futó folyam, mit pénznek neveznek, az ő kezén át a másokéiba.

Ilyen anyagi körülmények között, inkább szellemi kincsekkel gazdagítva kincstárát, elvégre jurátus lett Dandy Tihamér ur. De ime, oda értünk vissza, a honnan ki-

indultunk; bocsánat, hogy így fáradszom t. olvasóimat s a mit leginkább akartam, azt feledtem el megemlíteni, hogy Dandy ur folytonosan Edinburgban lakott. Először mint szolga, majd principista, neuter, quartarius, tertiarus, secundarius s elvégre mint primarius.

Na hát ennek a Dandy Tihamérnak, kit már meglehetősen ismerünk, van egy kicsi tükrök.

Melyik diák az, kinek ne volna ilyen kicsi tükrök? Tapasztalatom szerint mindegyiknek van, még annak is, ki csak generalis revocatiók alkalmával szokott más-tól tankönyvet kérni kölcsön. De azt bátran merem állítani, hogy nem volt eddig még a világon olyan kicsi tükrök, mely gazdájának szeretetét, bizalmát oly nagy mértékben birta volna, mint ez.

Pedig ez is csak olyan, mint más kicsi tükrök. Egy tényérnyi tükörréve, újjnyi széles aranyozott fenőfő-rámában. Ennyi az egész. Oh de Dandy ur nagyra becsüli őt, leghívebb kebelbarátok. Mikor diák lett, akkor vette s azóta mindennap kedvesebb-kedvesebb előtte, mert ez nem gunyolódik vele, nem csalja meg. A quartarius, tertiarus, secundarius locus-okat diszitette már, s egy idő óta a primarius locuson diszeleg.

De mégis mi oka e nagy szeretetnek?

A kicsi tükrök hiában kérdezzük, ő

Néhány szó az egyes községek tanügyi életéből.

K.-Vásárhely, 1883. ápril 23.

Motto: Alterius damnum, gaudium ne facias tuum.

Nem tartozom azon emberek sorába, kik félnek az igaz szót kimondani, sem azt nem szeretem tenni, hogy más kárán örvendjek. Félrevonultán élek ugyan kis magányomban, táplálván lelkemet a haladó kor szellemével. Elítélem azt, ki a nép kegyét hajhászva, még emberi méltóságáról is megfeledkezik s olyanokat enged meg magának, mi nem csak neki, hanem egész községeknek árt.

Az igaz hazafiai szeretet engem is kikergetett magányomból és megkísértem elsimni panaszaimat azon állapot felett, mely ha nem is vezet végromlásra, de maradandó nyomokat hagy.

Az általános közművelődés szükségét beismerte ma már mindenki. Nem is vallhatja magát igaz hazafinak, ki e téren meg nem hozza a tehetségehez mért áldozatot.

Mindazonáltal vannak emberek, kik magánérdekeik husos fazekául tekintik a tanügyet és rabszolgájuknak a tanítót. Ennek aztán meg is vannak a maguk sajnos következményei. Ha a tanító egy kissé önzetesebb ember és nem engedi, hogy avatatlanság kezekkel munkájába vágjon a jegyző, bíró, vagy ha úgy tetszik, még a tiszteletes ur se: megalakul a triumviratus és jegyző ur ügyes tolla, rafinírozott esze kiviszi, hogy X. tanítónak pusztulnia kell. Hiába folyamodik a törvényhatóság, hiába a miniszteriumhoz, mert úgy is el kell mennie. A jegyző a tanító kérését ad acta teszi, a bíró elhallgatja, a pap pedig ékes dictióban mondja hűveinek, hogy ez ember méltó a társadalomnak s ne küldjék hozzá gyermekeiket stb.

Közelebből az országgyűlésen egy kath. egyházközségnek azon kérdése merült fel, hogy a hol csak felekezeti iskolák vannak, az 5 kros iskolai adó az adóforintok után szedhető-e? Nem mondok hosszas dictiót erre, mert megkapták rá a legszebb és leghelyesebb feleletet; hanem annyit mégis közölkéztetek, hogy az egy kissé furesán veszi ki magát, miszerint ott fenn eltiltják és Háromszék megyében szépen alkalmazzák. Vannak itt Háromszék megyében oly községek, melyekben szedik az

hallgat, választ nem ad, legfennebb vissza mosolyog szemünkbe. Kénytelenek vagyunk tehát gazdájánál kopogtatni és tőle tudakozódni.

Reggel van. Hét óra még csak. A jurátus ur elfáradva a hosszas álomban, csendesen hever ágyában. Ha bepislantunk kusz kuriáján (mert a szobában levő gyermekesereg lyukról gondoskodott, azon egyszerű okból, mivel magánérdeke követeli koronként értesülést szerezni a falon belől történetekről), látjuk, mily kellemesen fel tudja használni a jurátus ur idejét. Dolga nincsen, nyugodtan heverész... kicsi tükre, e drága kedves jószágá kezében van, maga elé tartja, belenézi, nézi magát, mosolyog a tükörnek; az visszamosolyog neki... és ez oly szelíd, ártatlan időtöltés! A jurátus urnak solid mulatsága van. És ez oly jól esik neki; látszik az öröm arcának vonásain; boldogság, megelégedés honol azon s nem tudom, akarva, nem akarva, keblére helyezi a kicsi tükröt.

De csengetnek. Nyolcz óra már! Ilyen hamar még csak nem is nézhetett eléggé kicsi tükrébe, még csak oly keveset élvezhetett ma reggel az önboldogság érzetéből!!! Milyen rossz az, hogy neki már most fel kell kelnie. Igaz ugyan, most nyolczkor órája van s egy keveset elkésik, míg felöltözik, reggelijét elkölti, de hát ő jurátus, s a jurátusnak lehet, szabad órát pászolnia.

Bizony ur az Ur!

(Vége köv.)

5 kros rovattalt és mégis csak felekezeti az iskola.

Hogy a jó magyarországiak okuljanak a székely atyafiak ezen leleményességéből, ide igtatom, hogy milyen címet szoltak itt adni azon iskolának, mely használja a községi 5 kros iskolai adót is. Ha az iskola katolikus községben van, akkor ezime: katolikus községi iskola; ha reformátusban van, akkor: református községi iskola. És így elég van téve a törvény kívánalmának s a kecske is jól lakik, a káposzta is megmarad. — A fennhatóságot az iskola felett gyakorolja az egyház által választott iskolaszék.

Ez mind jól van így is, csak ne élnék vissza a tisztelt egyházi iskolaszékek jogaikkal és ne lenne a tanítói vagy tanítónői állás egyedül az ő szeszélyüknök kitéve. Példa erre Martonfalva, honnan a „református községi leányiskola”-ból pár évvel ezelőtt minden alapos ok nélkül el kellett menni a tanítónőnek. Mert az nem ok, hogy 400 frt fizetésre hívták meg és azután megsokalták. Végül miért állították fel, ha arra szükség nem volt? Jól is teszik, hogy nem állítják fel többé és nem tesznek senkit földönfutóvá.

(Vége követk.)

Falusi.

A lóbeszerzési alapról.

Gyergyó-Szt. Miklós, ápr. 14. 1883.

Tekintetes szerkesztő ur! Fennebbi cím alatt a „Székelyföld” 23. és 24-ik számában közzétett ismertetésemet néhány megjegyzéssel méltóztatott kísérni, melyek félreértésekre is adhatnak alkalmat. Azért bővebb felvilágosításul szíves közlés végett ide mellékelem a márcz. 10-ki értekezlet jegyzőkönyvét; a t. szerkesztő ur megjegyzésére pedig a következő észrevételeket kell megtennem:

1) A lóbeszerzési alap felosztására irányuló „mozgalmat mi sem helyeseljük”, sőt azt határozottan rosszaljuk; s annak az illető férfiak épen nem akartak „tekintélyt kölcsönözni”; hanem miután azon mozgalom tényleg megvolt és harapódzott: annak utját akarják állani és azt ohajtott irányba terelni; mert a zugprókátorok és más bujtogatók izgatásait, melyek arra irányultak, hogy az alap valódi céljától elvonatván, felosztassék, közönnyel végig nézni nem lehet.*)

2) Igaz ugyan, hogy „az összeg teljesen jó kézben van, jó kezelésben részesül”; „de jövedelme a kívánt célra nem fordíttatik”; mert a jövedelem igaz, hogy már 14 év óta tökéscsittetik, de nevelési célra azt ez a nemzedék még nem használta, pedig szükséges volna, hogy ez a mostani nyomdok is annak némi hasznát lássa; s az alábbi jegyzőkönyvből napnál világosabban kilátszik, hogy azok az intelligens huszár-családtagok „sem osztályharcot nem incesiníroztak”, „sem nem osztózkodtak”, — világrét sem, — sőt ellenkezőleg, óvták a népet annak még gondolatától is; és azt akarják kivinni, hogy az alaptól már a jövő tanévre ösztöndíjak, segélypénzek utaltatván ki, „az alap jövedelme a kívánt célra fordíttassék” — s ez által az elégedetlen résznek is a szája tényleg bedugassék. A lóbeszerzési alap ilyen irányú felhasználására, hogy t. i. „abból a huszár-családok gyermekei részére való ösztöndíjak létesítésenek”, az érdeklődő huszár-családok egy 1880. máj 15-ki alispáni kiadvánnyal fel is voltak szólítva. Az említett családtagok pedig most épen azt akarják elérni.

3) Attól, hogy „a dolog oly skandalossá fajuljon, milyennel a háromszéki hasonló irányú mozgalom végződött”, — akkor sem igen lehetne tartani, ha rossz irányú emberek a népet tovább bujtogatnák, korteseszközül felhasználnák, ügyvédek azt kizsákmányolni akarnák.

*) Ez esetben szívesen visszavonjuk megjegyzésünket.

Szerk.

„Osztózkodással” pedig a dolog így sem végződhetné, már csak azért sem; mert Csikban a volt huszár-családok legjobbjai, értelmiségi és valódi többsége régóta tisztában van az alap valódi rendeltetésével; ezen kívül egy 1881. május 4-én kelt belügym. leiratban tisztán ki van fejtve, hogy a lóbeszerzési alap a volt huszár-családok gyermekei számára nevelési alappá alakított és hogy felosztása jogi szempontból is kivihetetlen.

Alljon tehát itt egész terjedelmében a hivatolt értekezlet jegyzőkönyve.

Lőfő.

Jegyzőkönyv.

Felvétel a gyergyói volt huszár-családok előértekezletéről Győ.-Szt.-Miklóson, 1883. márcz. 10-én, a lóbeszerzési alap évenkénti jövedelmének felhasználása tárgyában.

Jelen van mintegy száz tagja az érdekelte családoknak.

Ferenzi Károly győ.-szentmiklósi t. sz. plebános atyánkfia, ki a gyergyói volt huszár-családok f. évi márcz. 1-én kelt felhívásában ezen előértekezletre összeszólította és ennek feladatát meghívójában jelezte is, szépen körülírt beszédrel nyitotta meg az előértekezletet, előre is kijelentvén, miszerint: ezen értekezletet a végül hívta össze, hogy az 1869. febr. 16-án kelt legkegyelmesebb kir. elhatározás értelmében a már mintegy 27,000 forintba menő ugynevezett lóbeszerzési alappunknak évenkénti jövedelmét saját hasznukra fordítsuk, illetőleg a volt huszár-családok gyermekeinek nevelését abból elősegítsük. Erínti beszédében továbbá ezen lóbeszerzési alappunk esélyeit; felemlíti hajdani rendeltetését; s a megváltozott viszonyok tekintetbevételével szépen kifejti egy ilyen közalapnak legvalószínűbb célját, mely a legfelsőbb leiratban is jelezve van s mely nem más, mint a volt huszár-családok gyermekeinek különösen realirányban való neveltetése. Szól észhez és szívhez, érvel az élet szükségéből és hivatkozik nemzeti szükségünkre s az ősök emlékei iránti kegyeletre s remélvén, hogy előértekezletünk eredménye teljes lesz, azt megnyitja.

A megnyitó beszéd éljenzéssel fogadtatik.

2) Összehívó plebános atyánkfia a népes értekezletnek bemutatja Imets F. Jákó csiksomlyói igazgatót, mint a ki az értekezlet kített célja iránti hűségéből Bíró Ferenc atyánkfiával a központból ide befáradott, s ajánlja őt az értekezletnek elnököül. Erre Imets atyánkfia kifejti, hogy nagyon érdekli ugyan a lóbeszerzési alap jövedelmének legegyszerűbb és épen nevelési célra leendő felhasználása iránt; de minthogy nem ezen vidéki: értekezlet elnököül győ.-dítói Puskás Antal atyánkfiát hozza javaslatba. Ez pedig ilyenül Ferenczi Károly plebános urat jelölve ki, az értekezlet ez utóbbit éljenzéssel elnököül megválasztja.

3) Az értekezlet jegyzőjeül közakarattal Bíró Ferencz kérésre fel, ki azt el is fogadta.

4) Elnököl atyánkfia a járási szolgabíró urat, mint a törvényhatóság politikai képviselőjét, örömmel látja az értekezletben megjelenni; üdvözlí őt s felhívja — ha szükség lenne — annak törvényszerű lefolyása támogatására.

Az értekezlet éljenzéssel tudomásul veszi.

(Folytatása köv.)

Néhány szó a csángó és székely költözési kérdéshez.

Ezen cím alatt az „Alföldi Iparlap”-ban Bakay Nándor a csángó székelyek hazatelepítésének kérdésével foglalkozván, ciklét így végzi:

„Földrámáztuk a bukovinai székelyeket hazafelé; az erdélyiek meg mennek kifelé. A bukovinaiak eladták holmijaikat, jönnének, de többen nem jöhetnek.

Ujból hangosan mondjuk a kormánynak, hogy ipart adjon az erdélyi székelyek kezébe. Ipart mindenáron!

A fennebbi közleménnyel kapcsolatosan egy levélkét tesszünk közzé, a mely a székely ügygyel összefüggésben áll.

Megjegyzendő, hogy a kormány néhány főnököpét használatra ígért, a megye pedig évi 50 frt ösztöndíjat.

Ugy látszik, hogy mindez meg is lesz, ha majd a vállalkozó minden pénzét elköltötte és saját gépeit jól elrontotta.

Szeged, 1883. ápril 18.

Nagyságos Éltés Elek kir. tanfelügyelő urnak Csik-Szeredán.

T Víz Márton ur, mint székelyföldi csikmegyei származású, helyben tisztviselősködő m. kir. fővámzsédő, már régebben és ismételve legujabban az iránt kérészt meg, hogy Csik-Jenőfalván lakó fivérének, Víz Jánosnak, mintegy 16—17 éves fiát igen szeretné gyáramban a többi kilencz székely fiuval egyenlő módon elhelyezni.

Nem nagy biztatást tehettem, mert sem a megye, sem a kormány nem nagy serénységet tanusítanak ígéretek ildomos és lelkiismeretes bevalására nézve.

Mind e mellett egygyel több vagy kevesebb a fiukból már nem nagy változást okoz háztartásomban; így az illető, általam nagybecsült férfin kérésére kijelentem, hogy hajlandó vagyok még egy fiút elhelyezni.

De ezen alkalommal azt is meg kell jegyezmem, hogy jövőre ugy a kormánnytól, valamint a megyétől nagyobb serénységet és méltányosságot kérek az ígéretek bevalására, avagy mondjuk ki: a kötelezettségek pontosabb betöltésére nézve.

Egyébiránt maradok, stb.

Bakay Nándor“.

Irodalom.

„Jókai és legujabb kritikusi” czim alatt a „Székely Nemzet” nem-székely szerkesztője keményen lehurrogatja azon vastag nyaku siculusokat, kik a nagy író által elkövetett földrajzi és nyelvtani botlások felett nézetüknek kifejezést adni bátorokd-tak; és komoly, tárgyilagosa czáfolat helyett, melyet pedig egy világlaptól méltán megvárhatnánk, merész, de pokoli fantáziával, a nagy író nevével össze nem egyeztethető modorban, a nála megszokott szöszátyársággal, ráfogásokkal és ferditésekkel iparkodik bebizonyítani a feketéről, hogy fehér.

Legelőször is azt írja, hogy „maga Orbán azt mondja meséjéről, melyet Jókai kidolgozott és kritika tárgyát képezi, hogy ez „méltó tárgya egy balladának; csiszolatlan gyémánt az, mit én nyujtok, melyet hogy szakértők kifenyésítsenek s illetőleg befoglaljanak, igen ohajtandó.”

Hát ez is czáfolat? Ez is érv? Ugyan ki mondta, hogy nem kellett volna megírni; s vajjon ki nem örvend a nagy író dolgozatának? Vajjon a kertész, a ki az ibolya mellől a gyomot kitépi, rosszat művel-e? S vajjon a ki ezért a kertészt megtámadja, okos ember-e? Ezekre a felelet: Nem!! Fűzzük tovább. Miért takarja magát az Orbán Balázs nagy nevével, a kit egyes alkalommal lehurrogatni, sárba tiporni igen szeretne és kinek megbukása feletti örömeben ujjongott, azért-e, hogy az óriás mellől könnyebben lövöldözhesse tompa nyilait, vagy csak azért, hogy egy oldal... neki is adhasson? A tapasztalás ez utóbbi feltevésünknek ad igazat.

A tanorkapura mindenképen rá akarja fogni, hogy ajtó, és azt akarja bebizonyítani, a minek ellenkezőjét senki sem állította, s ez az, hogy „Háromszéken tanorkapu is van.” Hát még sem ajtó?

Tovább azt mondja: „Ez persze nem jut eszébe a gáncoskodóknak, hogy jó volna a tanorajtó alatt a léczből vagy deszkából készült alacsony levél-ajtót érteni.” Ha egy tárgyilagosa elmondott észrevétel is önök szerint gáncoskodás, hát akkor az önök támadása, melyet ilyen kifordított érvekkel támogatnak, miféle? Az az önök czáfolatából vett szóval élve, „kapcszkodás”.

Hogy mindenképen bebizonyítsa a tanorajtó-kapu létezését, eligazítja a kritikásokat Seps-Szentkirályra, hol a tanorkapu mellett kis ajtó is van. Erre mi csak azt mondjuk, hogy a világlap, melynek nyelvtudása Seps-Szentkirályra jár tudománygyűjteni, vagy nincs tisztában magával, vagy nincs tisztában a fogalommal, vagy pedig nagy mértékben Máli(k)ozzuskodik. Mert ismerjük el a nem létezőt meglevőnek, t. i. hogy „tanor-ajtó”, „v a n” még abban az esetben is annak a versben leírt módon való használatát kifogásolandó, mivel a székely ember vendégségbe-hívás alkalmával bizony-bizony nem mondja, hogy a tanor-ajtó-kapu van tárva-nyitva, mert ez azt tenné, hogy ha elől bejöttél, hátul kimehetsz.

Ha Szentkirályon a „Székely Nemzet” nyelvtudósának a tanor-kaput nyitották meg, hova a borjuk járnak vendégségbe, arról mi nem tehetünk.

(Vége köv.)

109—1883.

gazds. egyes.

Értesítés.

A csikmegyei gazdasági egyesület tagjait értesitem, hogy a nagyméltósági földművelési miniszterium ajándékából többféle vetőmag érkezett, melyek a tagok közt termelési kísérlettel végett kiosztatnak. Felhívom az egyesület tagjait, értesítsenek akár levélben, akár személyesen arról, hogy minő magvakat és mily mennyiségben kívánnak nyerni?

Az idáig érkezett magvak:

1. 10 zsák különféle faj pityóka.
2. 3 zsák chowalier-árpa.
3. 2 zsák Defiane tavasz-buza.
4. 13 zsák báskai kendermag.
5. 1 tonna (85 kgr.) rigai lenmag.

A később érkezendő magvak szintén közölni fognak.

Csik-Szereda, 1883. ápril 22-én.

Nagy Imre,
egyes. titkár.

A budavári gyilkosság.

A bíróság a gyilkosság előzményeivel és részleteivel már tisztában van. A vizsgálat konstataciója, hogy a gonoszított közvetlen elkövetői Spanga, Berecz huszár és egy harmadik faczér urasági szolgálta, a kinek nevét eddig a vizsgáló bíróság mélyen elhallgatta és a kit most ép oly erősen nyomoznak, mint az elmúlt napokban Spangát. A büntető története, mint azt a vizsgálat megállapította, ezekben foglalható össze: Berecz huszár Mailáth György ellen már hosszabb idő óta mély gyűlölettel viseltette. Az országbíró ugyanis eszéledése iránt rendkívül szigorú, mondhatni irgalmatlan volt; minden legcsekélyebb hibáért megfenyítette őket, bérök dolgában sem tanusított bőkezűséget s a ki legkisebbet vétett ismételt, tüstént elkergette. A cselédek ugy szólnak havonként változtak a házában. Berecz huszár csak azért maradt meg ott tovább, mert el tudta nyelni a keserűséget és folyton a legmélyebb alázatosságot színelte. De azért gyűlölte gazdáját kimondhatatlanul és titokban boszút forralt ellene. Egy nap, mikor az országbíró ismét megfenyítette Bereczet, a huszár elkéserevő mondta Spangának, ki ép látogatóban volt nála: „Bizony isten meg fogom fojtani a kegyelmes urat.” Spanga, ki szeretett erejével föltenyi gyakorolni társai fölött, gunyosan válaszolt: „Ugyan te gyáva, hiszen leüt a félkezével!” Aztán elhalgatott, de csakhamar folytatta: „Különbben ha neked igazán szándékos megölni a kegyelmes urat, tedd legalább okosan, úgy hogy hasznod is legyen belőle. En részt veszek benne, meg egy-két más pajtás is hozok segítségnek. Azzal a pénzzel, a mit a vasszekrényben találunk, elmehetünk valamennyien Amerikába.” Ez a beszélgetés történt márczius elején. A czinkosok megállapodtak abban, hogy az országbíró oly nap fogják meggyilkolni, mikor sok pénz k. Márczius 28-án Mailáth György huszonegyezer forint értékű régebben esedékes szelvényeket váltott be és az összeget ötvenesekben, százakokban, mint testes csomagot, magával hozta Pestről. Berecz látta, a mint Mailáth a bankjegytömeget fölvitte szobájába és a mint volt, belezárta a Wertheim-szekrénybe. A huszár a csomag nagysága után ítélve százezreket remélt és rögtön tudtára adta társainak, hogy a tett napja elérkezett. Konstatació tény, hogy a gyilkos szövetségben Spangán és Bereczen kívül részt vett az a harmadik is, a ki még mindig szabad lábon van. Hogy Jávör és Pitély czinkosok voltak-e, azt nem tudják bizonyosan. A gyilkosok az országbíró fűrdő-szobájában rejtőzködtek el s mihelyt Berecz levetkőztette urát, a nesztelenül nyíló kárpitajtón át hátulról megrohanták, betömtek a száját a törülközővel (Mailáth ekkor megragadta az éles kést), összekötötték, laza hurkot vetettek a nyakára és a kést oda tartva a szeme elé, vallatni kezdték, hogy hol a vas-szekrény kulcsa. A Wertheimnek két kulcsa volt; az egyik az országbíró felesége lakosztályában (hol a gaztett után való harmadnap meg is találták), a másik pedig a Mailáth hálószobájában. Mailáth eleinte nem akarta megmondani, hogy hol a kulcs; de a gonosztevők kinozni, ütni, rugni, verni kezdték. Az országbíró erre elárulta, hol a kulcs. Alig mondta meg, ismét betömtek a száját, melyből előbb kivették a pecket. A czinkosok erre, őrizetet hagyván a boldogtalan mellett, a dolgozószobába siettek a kulccsal és próbálgatták kinyitni a Wertheim-szekrényt. De a kulcs és zár fortélyos volt, tudni kellett a mód-

ját és a gonoszok hiába fessegettek a zárat, az csak nem nyílt ki. Visszatértek hát a hálószobába, kivenni Mailáthtól: mi a zár nyitja. Ismét rugdalták, ütötték és egyik czinkos a fölött való mérgében, hogy az országbíró tán nem olyan kulcsot vitetett el velők, a melyik a zárba illik, szorosabban huzta a nyakán a hurkot. Az országbíró erre meghalt. A gonosztevők most, mivel a Wertheim-szekrényben levő zsákmányról le kellett mondanok, legalább a kéznél levő értékneműekkel kárpótolták magukat. Spanga volt az, a ki a mintegy ezer kétszáz forint tartalmú pénztárczát magához kaparította és rögtön megillant az erkélyen át. Spanga balkezű, ezért vannak a kötél-horzosolások bal tenyerén. A többiek az órán, lánczon, gyűrűkön osztottak és Bereczet kivéve, követték Spangát. Megjegyzendő még, hogy Berecz Spangához már a bünterv kifőzésekor azt a tanácsot intézte, hogy ne szöjkék meg mindjárt a fővárosból, mert az feltűnést és gyanút kelthetne. De Spanga nem fogadta meg a tanácsot. Ez a bűn története, mint azt a vizsgálat megállapította. Egyéb részlet és a gonosztevők nevei a Spangán és Bereczén kívül oly titok, melyet a büntető igazságszolgáltatás érdekében szigorúan megőriztek.

*

Spangát április 21-én a budapesti ügyészhez megkeresésére a 11 órai éjeli vonattal egész csendben Budapestre szállították. Kísérétét egy tizedes és két ember képezte.

Mindenféle.

— **Értesítés.** Hivatalos illemmel szólitom fel K.-Vásárhely város köteles tűzoltóit, hogy f. év ápril hó 30., május 1., 2. és 3-án délután 4 órakor a tűz körüli teendőiknek tudtuladása és szerelvényeik biztos kijelölhetése végett a tanácsház nagytermében, a tűzrendészeti szabályzatban előírt büntetés terhe alatt, megjelenni sziveskedjenek, még pedig a következő sorban: 30-án a III-ik kerület; 2-án május 1-én kedden a IV-ik kerület; 2-án szerdán a II-ik kerület és 3-án csütörtökön az I-ső kerület. A város-szolgák által névsorban is tudtul adom a körülményt, de ha netalán nem találják honn az illető, mentesgöl nem hozhatják fel, mert e felhívással fogva elvárom, hogy minden tag kifogástalanul jelenjék meg. K.-Vásárhelyt, 1883. ápr. 20-án. Molnár Dénes, városi rendőrkapitány.

— **Inség-munka.** Az ojtói állam-ut ugynevezett „Magyaros-oldal” tulmeredek hegyi szakaszának áthelyezésére vonatkozó műszaki műveletet a nagym. közm. és közl. miniszterium a műszaki tanács meghallgatásával 43,054 frt 86 kr. összeggel helyben hagyta és a kir. építészeti hivatal utasította, hogy a munkálatot a Háromszék felső kerületében levő inségesek munkaerejének igénybevételével házi kezelés mellett a zonal kezdje meg. Ezen munkálat költségeinek fedezésére 20,000 frt folyósított. — Midőn ezen nagyfontosságú tény közöljük, egyszersmind felhívjuk rá a t. előjárások figyelmét, hogy ezt a munkás népek tudomására hozni sziveskedjenek.

— **Fejér Lukács** kézdívasárhelyi tekintélyes kereskedő, súlyos vesztesség érte. 26 éves fia, Lukács, folyó hó 25-én szerdán délben szívészélhűdés következtében meghalt. Temetése pénteken délután lesz. Béke lengjen a korán elhunyt ifjunak porrai felett!

— **Nagy Jakab**, európai hírti tilinköművész f. hó 24-én hangversenyt rendezett K.-Vásárhelyt. A zord idő és a szt.-györgynapi költőzködések miatt igen csekély számú közönség hallgatá végig az igazi művészettel előadott gyönyörű darabokat. Igazán nem csodálkozunk, hogy Nagy Jakab ur egész Európában oly nagy hírnevet tudott magának szerezni, mert azon tökély, melylyel azt a kis egyszerű hangszert kezel, minden fogalmat meghalad. Mig a velenzei karneval csodás trillái bámulatba ejtőnek, addig a népdalok és a hátszegvidéki pakulárdal mélabus hangjai elvarázsoltak. A közönség egészen meg volt igézte a csodás hangokon s igazi gyönyörrel hallgatta végig a művészet remekeit. Nem kisebb hatást keltettek a „koncertiná”-n előadott darabok is, mely hangszert Nagy J. ur szintén művészesen kezel. A mint

értésültünk, Nagy J. ur a jövő vasárnap még egy hangversenyt szándékozik rendezni. Mi részünkről a legmelegebben ajánljuk e ritka művelőzetet figyérő estélyt a zenekedvelő közönség figyelmébe.

— **Tarló- és bozót-égetés.** Nem épen a rossz, de a gondatlan kezelés miatt kiszámíthatatlan káros mivelet gazdánk részéről a tarló- és bozótégetés. Kötelességünknek tartjuk idejében figyelmeztetni gazdaközönségünket, hogy mielőtt a tüzes üszköt elvetnék, vessenek jól számat a körülményekkel. Egy kis bozótégetésnek egész erdőreszek esnek áldozatul. Szeles időben, melyet legalkalmasabbnak tartnak, semmi esetre sem szabad még tarlót is égetni. Közelebből Léczfalváról is kapott szerkesztőségünk jelentést, hogy egy szeles időben történt tarlóégetés több gazdának télen nagy fáradsággal összehordott trágyakészletét megsemmisítette.

— **Gyergyó Csomafalváról** Csergő Gyula körjegyző ur orvosi bizonyítvány mellékése mellett annak kijelentésére kér fel, hogy Csomafalván jelenleg semmiféle járvány nincs. Szivesen kijelentjük s kívánjuk, hogy ezután se legyen.

— **Maros-Vásárhely** város hatóságához folyó hó 19-én este távirati értesítés érkezett a belügyminisztertől, melyben tudatja, hogy mintegy 100 csángócsalád Bukovinából 19. vagy 20-án indulva, Beszterczén keresztül Marosvásárhely felé veszi útját és egy éjet itt tölt; figyelmezteti tehát a hatóságot, hogy barátságos fogadtatásban részesítse a jövevényeket. Kiváncs polgármester 20-án reggel összehívta a tanácsot, hogy a teendő intézkedésekről gondoskodjék. Elhatározta ennek kapcsán a város hogy az érkezőket ünnepelesen fogja fogadni, a csángók javára gyűjtést rendezendő bizottsághoz felszólítást fognak intézni, a csatlakozást kérve a rendezés munkálatához, továbbá felszólítás intéztetik a polgársághoz a csángók elszállásolását illetőleg. A polgármester táviratozott a besztercei polgármesterek, kérve, hogy táviratilag értesítse a csángók odaérkezéséről, a személyek és fogatok létszámáról és a Beszterczéről való elindulásnak idejéről. A székelői főváros székelői vendégszeretettel fogadja hazatelepülő vérokonait.

— **Dr. Bacon József** helyettes községi orvos f. hó 15-én Gyergyó-Szt.-Miklósról eltávozott, hír szerint Segesvárra, hol közelebből orvos választás lesz.

— **Benkő Sándor** k.-vásárhelyi árvaszéki jegyző 1 frtot küldött be a bukovinai csángók javára, mely összeget szintén rendezési helyére juttattuk.

— **A k.-vásárhelyi Olvasó-egyesület t. tagjaihoz!** Tisztelettel kérem még egyszer mindazon t. egyleti tagokat, kiknél a szabályszerűenél hosszabb idő óta vannak künn könyvek az egylet könyvtárából, hogy azokat legkésőbb 8 10 nap alatt a rendes könyvtári órákban (vasárnap és csütörtök d. e. 11—12 óráig) visszacsaraztatni sziveskedjenek mulhatatlanul. K.-Vásárhely, 1883. ápr. 20. Vajna Károly, olv. egyll. könyvtáros.

— **A gyergyószentmiklósi „Rongyhasznosító egylet”** közelebből táncestélyt, vagy kedvező idő esetében májális fog rendezni.

— **Egy ezüst karperecz** van a k.-vásárhelyi rendőrségnél letéteményezve, melyet a hushagyókeddi bál alkalmával talált a rendezőség a táncsteremben. Felhívjuk a tulajdonost, hogy az a rendőrségtől kivehető.

— **Kálnokon** folyó hó 22-én este egy Bedebázi Mihály nevű egyént agyon ütve találtak. A gyanu Szász J. ra esett, kit el is fogtak.

— **Tűzbiztosítási ügynökök vízveszélyben.** Már több, mint egy hete, hogy folytonosan esik, s még az olyan patakok is veszélyesek, melyek patakoknak is alig nevezhetők, s melyek arról nevezeteseek, hogy alig van vizök. Balázs Sándor kászón-impéri ügynök, mint fuvaros, f. hó 21-én d. u. oltszemi ifj. Mihály József és málnási Dragomér József utazó ügynököket Kézdí-Vásárhelyre akaráván szállítani, Kászón-Impér között a megáradt kis patak, melyet az ottani ügynök veszélyesnek el nem ismert, kocsijukat fel döntötte s mindenestől együtt messze elsodorta. A nép észrevevén a veszélyt, mindent megtett a szerencsétlenek megmenté-

sére; de a víz oly bősülden rohant le, hogy alig sikerült az ügynököket és lovakat horgokkal kihuzni. Irományuk és pénzük egy része nem volt megmenthető. A helybeli lelkész mindent megtett az ügynökök megmentése és továbbutazatása érdekében.

Gazdaság és kertészet.

Nehány szó a gyümölcsfatenyésztséről.

(Folytatás.)

Hogy mikor szükséges az öreg fákat ifjuitani, azt maga a természet is mutatja, és pedig nemcsak azáltal, hogy a fa nem terem minden évben s gyümölcse sokkal silányabb, hanem a gyakran nagy számban fellépő vízajtások által is. Történik pedig az öreg fák ifjuitása oly módon, hogy a fő- és mellékágakat jó rövidre — vízajtások alkalmával gyakran keletkezési helyükön — ott vágjuk vissza, hol egy kívánt állású mellékágacska vagy hónaljgrügy van, mely aztán kihajt s nemcsak a megcsontított rész kihajtását biztosítja, hanem nagyban elősegíti a részut ejtett váglap beforradását is; a vízajtásokból azokat, melyek a fa új koronájának képzésére alkalmasak, meghagyjuk és megerősödésük céljából visszavágjuk (megkurtítjuk). Legjobb az ifjuitási munkát nem egyszerre, hanem 2—3 évre felosztva teljesíteni, és a visszavágás után képződött hajtásokból a szabályos koronát — több évi czélszerű metszés által — akként kell képezni, mint a fiatal fák koronájának képzésénél elmondottuk. A fák ifjuitására legjobb időszak az, midőn nincs gyümölcs rajta: ősz eleje, vagy a kora tavasz. Alig is szükséges említenem, hogy a váglapok itt is, mint mindenütt és mindenkor, a leirt kenőccsel, ha lehet, egy évben többször is, gondosan bekenendők. Az öreg fák ifjuitása minden 15—20-ik évben szükséges, de csak akkor czélirányos, ha a fa törzse eléggé ép és erős egy újabb korona képzésére.

A fák tisztogatása alatt a nyesést is értik; mivel pedig mi ezen mivelettel már megismerkedtünk, most csak a szorosabb értelemben vett tisztogatásról kell még megemlékeznünk.

Mindnyáján ismerjük a fák kérgének felcserepedését; tudjuk azt is, hogy a fákat moha, zuzmó stb. lepi el. Mivel pedig ezek s más hasonló bajok a fák életét és tenyészését ép úgy hátráltatják, sőt gyakran tönkre is teszik, mint a malaczkokat a kos, a borjúkat a tetvek: azért minden áron igyekeznünk kell azoknak eltávolításáról; mert a mint ez utóbbiak állataink veréből élődnek: a moh, zuzmó stb. a fákat fosztják meg az éltető tápanyagvektől. Történik pedig azoknak eltávolítása a következő módon:

1. A fák felcserepedett kérgét, mely a kártékony rovarok petéi és álcazáinak tányájául szolgál, jól le kell vakarnunk; figyelemmel kell lennünk azonban arra, hogy a hancsrész meg ne sértsessék.

2. A moh és zuzmó szintén gondosan lekaparandó. E két munka kora tavasszal, nedves időben végzendő; e czélra jó szolgálatot tesz egy oly eszköz, minőt kenyérsütésnél a tekenő kikaparására használnak, s melyeknek vágólapja ívalaku kell, hogy legyen. Ha esős időre nem akarunk várni, ezen esetben kéfével vagy ronggyal kell a fakérget lemosni, a rongyot vízben vagy lugban nedvesítvén meg. Lekarván a fa kérgét, az mésztejjel megszendő be, melybe czélszerű hamut is tenni.

3. A gombák jó mélyen lementszendők a fáról, s hogy újra ne képződjenek, kátránnyal keundők be.

4. A fagyöngy ágastól lementszendő; ennek helye szintén bekenendő az ismertett kenőcs- vagy ojtóviaszakkal.

5. A reves, odvas és fenésedett részek a fa ép részéig metszendők ki és kátránnyal legalább kétszer bekenendők. A revesedés vagy odvasodás folytán képződött üregeket igen czélszerű vakolatmész (malter — homok és mészkeverék) és tégladarabokkal kirakni, simára bevakolni s a megszáradás után légmentességi czélból bekátrányozni.

6. Itt végül csak röviden említem fel — mivel később még szóba fog jöni — a

hernyófészkek és peték, hernyók, levél-
tetvek és hangyák igen szükséges eltávolí-
tását.

Ennyit röviden a fák nyese és tisztaságáról.

(Folytatása következik.)

Pethő György.

Állatkiállítások.

A marostordamegyei gazdasági egy-
let (47—1883. szám alatt) a következő hir-
detményt bocsátotta ki.

A marostordamegyei gazdasági egylet
által fehér, erdélyi fajú szarvasmarha-
állatkiállítás rendeztetik 1883. április 23-ik
napján délelőtt 10 órakor Mező-Bánd
és május 5-én Görgény-Szent-Imre közsé-
gekben. Mindkét alkalommal felerészben
állami adományozásból, más részben az
egylet saját pénztárából száz forint jutalom
osztatik ki az arra érdemeseknek találandó
állatok tulajdonosai között, és pedig: 1.
Egy éves tehén- és ökrörborjakért két-két
dij 5 és 3 forint = 16 forint. 2. Két éves tehén
és ökrörborjakért két-két díj 8 és 5 forint =

26 forint. 3. Három éves tehén és ökrörborja-
kért két-két díj 10 és 6 forint = 32 forint. 4.
Legszebb borjas tehénkért két díj 16 és
10 forint = 26 forint. Összesen 16 díj 100 forintban.

A kitűzött díjakra versenyezhetnek
mindazon megyei tulajdonosok, kik 34 hold-
nál nagyobb földbirtokkal nem bírnak, mely
körülmenyt, valamint azt, hogy a verseny-
ző állat a kiállítónak saját nevelése, hite-
les községi bizonyítvánnyal kell igazolni.

Nagyobb birtokosok szintén pályáz-
hatnak az egyleti díszokmányra.

A bíráló bizottság a helyszínen mon-
dja ki végérvényes határozatait és osztja ki
a kitűzött jutalmakat.

A marostordamegyei gazdasági egylet
választmánya. Maros-Vásárhelytt, 1883. áp-
ril 10-én.

Br. Apor Károly,
elnök.

Deák Lajos,
titkár.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádebbő Ferencz,
Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

DÁVID ANTALNÁL KÉZDI-VÁSÁRHELYTT.

Legnagyobb kalap raktár.

Van szerencsém tudatni a n. érd. közönséggel, hogy
**divatos férfi-kalapokból és chiffon férfi-
ingekből gyári raktárt**

tartok s azokkal a következő feltűnő olcsó árakban szolgálhatok:

Finom minőségű DIVATOS FÉRFI-KALAPOK minden választékban
70 krtól, 1 frt, 1 frt 20 kr, 2 frt, 2 frt 50 kr, 3—4 forintig.

Finom minőségű DIVATOS GYERMEK-KALAPOK minden választékban
60 krtól 2 frt 50 krig.

CHIFFON FÉRFI-INGEK 90 krtól 3 frt 50 krig.

INGGALÉROK darabja 12 krtól 25 krig.

Vidéki megrendelések posta fordultával teljesítenek.

Kézdí-Vásárhelytt, 1883. február hó.

Tisztelettel

Dávid Antal.

Magyar nemzeti költőpanut raklára.

IGEN SZÉP ÉS DUS VÁLASZTÉKBAN.

A gazdaközönség figyelmébe.

A tavaszi idény beálltával föl kívánom a n. érd. gazdaközönség becses
figyelmét már

NEGYVENEGY ÉVE FÖNNÁLLÓ magkereskedésekre

hivni, úgy **gazdasági, mint vetemény- és virágma-
vaimat** a leghite-
lesebb termelőktől szerzem be és részben saját természetnyemet bocsátom
eladás alá.

Kizárólag ez üzletággal foglalkozva, alkalmam van teljes figyelmemet
erre fordítani, mi tisztelt vevőimet pontos kiszolgáltatásról biztosítja.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Kiváló tisztelettel

TAUFFER FERENCZ,

az „Erdélyi gazdasági egylet” bizománya
Kolozsvárt, belközép-utca, 6 ik szám.

2—2

Sz. 1290. tkvi.

1883.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdí-vásárhelyi kir. Törvény-
szék, mint telekkönyvi hatóság közhírré
teszi, hogy kézdí-vásárhelyi Páldeák Pál
végrehajthatónak k.-vásárhelyi György
Antal s neje Greizing Rózsalia végre-
hajtást szenvedők elleni 100 forint tőke
követelés és járulékaik iránti végrehaj-
tási ügyében a kézdí-vásárhelyi kir. Tör-
vényszék területén lévő, Esztelek köz-
ségében fekvő, az eszteleki 118. sz.
tjkvben 3—16. rendsz. a. az 1015. sz. te-
lekjegyzőkönyvben 1—11. rendszám
és az 1044 sz. tjkvben 1. és 2. rendsz.
alatt foglalt összes ingatlanokra az ár-
verést 345 forintban, ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
fennebb megjelölt ingatlanok az 1883.
évi július hó 2-ik napján délelőtti 9 óra-
kor Esztelek községében a község há-
zánál megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alól is
eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át kész-
pénzben, vagy az 1881. évi 60. t. cikk
42. §-ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
szám alatt kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. évi 60 t. cikk
170. §-a értelmében a bánatpénznek a
bírósnál előleges elhelyezéséről kiál-
litott szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

A kézdí-vásárhelyi kir. Törvény-
szék, mint telekkönyvi hatóság ülésé-
ből 1883. március hó 30-án.

1—1

Sz. 703—1883.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. Járásbíróság,
mint tkvi hatóság részéről közhírré té-
tetik, hogy kovásznai Bagoly György
végrehajthatónak kovásznai Úgron Bol-
dizsár végrehajtást szenvedő elleni 28
frt 80 kr tőke követelés és járulékaik
iránti végrehajtási ügyében, a kovász-
nai kir. Járásbíróság területén lévő, Ko-
vászna község határában fekvő, a ko-
vásznai 368. sz. tjkvben A + alatt fog-
lalt 1401. hr. sz. alatti ingatlanra az ár-
verést 47 forintban, ezennel megállapított
kikiáltási árban elrendelte, és hogy a
fennebb megjelölt ingatlanok az 1883.
év június hó 25-ik napján délelőtti 9 óra-
kor Kovászna község házában megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapi-
tott kikiáltási áron alól is eladatni fog-
nak.

Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át vagy
készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881. évi november 1-én 3333.
szám a. kelt igazságügyminiszteri ren-
delet 8. §-ában kijelölt óvadékképes ér-
tékpapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a érte-
lmében a bánatpénznek a bírósnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabá-
lyszert elismervényt átszolgáltatni.

Kovásznai kir. Járásbíróság, mint
telekkönyvi hatóság 1883. március hó
22-ik napján.

1—1

Gyümölcsfa-eladás.

**A legnemesebb faj gyümöl-
csből két—három éves cse-
meték** (darabját 20—30 krajczárba
számítva) kaphatók Altörján

Benkő Dénesnél.

Piaci árak

		Kézdí-Vásárhely április 19.		Csik-Szereda április 18.		Sz. Udvarhely március 29.		Gy.-Sz.-Miklós április 14.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Buza	tiszta	7	40	7	50	7	10	6	50
	elegy	5	80	—	—	—	—	5	50
Rozs	tiszta	5	—	5	—	5	60	6	—
	elegy	4	50	4	50	4	—	5	75
Arpa	tiszta	—	—	3	—	4	50	5	—
	elegy	—	—	—	—	—	—	4	75
Zab		2	50	3	—	3	50	2	75
Törökbuza		5	—	5	35	6	40	6	—
Kása	köles	10	—	10	—	—	—	8	50
	árpa	—	—	—	—	—	—	—	—
Borsó		6	—	5	—	—	—	5	50
Lencse		8	—	—	—	—	—	—	—
Fuszulyka		5	—	6	50	5	—	5	80
Lenmeg		—	—	—	—	—	—	8	—
Kendermag		—	—	—	—	—	—	—	—
Bükköny		—	—	—	—	5	—	—	—
Pityóka		1	60	1	25	3	50	2	—
Marhahus		—	36	—	32	—	40	—	34
	Disznóhus	—	40	—	40	—	48	—	48
Juh-hus		—	—	—	—	—	—	—	26
Szalona		—	80	—	80	—	72	—	75
Fagygyu		—	32	—	—	—	36	—	40
Malacz		1	50	1	80	—	—	1	20
Lud		1	—	—	—	—	—	—	90
Réce		—	45	—	—	—	80	—	65
Bárány	fehér	2	30	2	25	2	50	2	17
	fekete	3	20	2	60	3	—	3	33
Egy pár csirke		—	65	—	60	—	—	—	65
10 tojás		—	15	—	15	—	13	—	15

Szobafestészet.

Van szerencsém a n. érd. városi és
vidéki közönség becses figyelmébe aján-
lani magamat.

Ujonan beszerzett, többféle stílusú
divatos mintáimmal bármely igénynek
képes vagyok megfelelni. Nyilvános
épületek, pl. **templomok, nagy
termek** stb. festésére szintén vállal-
kozom.

Főtörekvésem az, hogy **olcsó
árak, correct munka és pon-
tosság** által a n. érd. közönség eddig
tanúsított szives pártfogását ezentul is
kiérdemeljem.

K.-Vásárhelytt, 1883. április hó.

Tisztelettel

Blatt Mihály,

3—6

szobafestő.

Egy gyakorlott kereskedősegéd

jó bizonyítványokkal ellátva
ajánlása folytán
azonnal alkalmazást nyer

Lázár Antal

szövet-, divat- és rövidáru-üzletében
Gyergyó-Szt.-Miklóson.

2—3

P. sz. 5040.—1881.

Hirdetmény.

Nagy Sándor ügyvéd, kinevezett
ügygondnok által Csik-Szt.-Imre kö-
zség birtokosai ellen közösen használt
erdők és legelők arányosítása iránt be-
adott kereset tárgyalása Csik-Szt.-Imre
község házában 1883. június 5-én d. e.
9 órakor fog megtartatni, mire az ér-
dekelte birtokosok a törvényben foglalt
jogi következmények terhe alatt meg-
jelenni felhivatnak.

A keresetet a felek a községi elől-
járáságnál és ezen bíróságnál megte-
kinthetik.

A kir. Törvényszék üléséből.

Csik-Szeredában, 1883. április hó 14.

A kézdí-vásárhelyi kisegítő pénztár-
egylet 1) elfogad betételeket 6% ka-
matra. 2) Leszámitol három aláírású jó-
hítelű váltókat. 3) Kölesön ad jelzá-
logra, valamint értékes hitelpapírokra.
4) Elfogad 25 frtos törzsbetételeket
6% kamatra s a nyeremény 30 szá-
zalék osztalékára. 5) Eszközöl 67 vagy
34 félévi törlesztő kölesönöket a kis-
birtokosok országos földhitelintézetétől.
A legnagyobb kölesön-összeg
10,000 forint, a legkisebb 300 forint.

Az igazgatóság.

1—6

Ny. Szabó Albert gyorssajtóján Kézdí-Vásárhelytt.